

TIBBİ TEDARİK YÖNETİMİNDE DÖVİZ KRİZİ ETKİLERİNİN AZALTILMASINA YÖNELİK POLİTİKALAR

Dr. Öğretim Üyesi Gülhan KALMUK

**İstinye Üniversitesi
Sağlık Yönetimi Bölümü**

TIBBİ TEDARİK KONGRESİ

12-14 Şubat 2019, Susesi Kongre ve Sergi Merkezi, Belek, ANTALYA

Kriz Nedir?

Kriz, sosyal bilimciler tarafından çoğu kez; “birden bire meydana gelen kötüye gidiş yönündeki gelişme”, “büyük sıkıntı” ve “bunalım” gibi kelimelerle eş anlamda kullanılmaktadır.

Kriz Nedir?

Oysaki kriz; önceden bilinmeyen, hesaba alınmayan, ya da öngörülmemeyen bazı gelişmelerin, makro düzeyde devlet, mikro düzeyde ise firmaları dolayısıyla girişimcileri ciddi olarak etkileyecek sonuçlar ortaya çıkaran önemli bir durumdur.

Başlıca Kriz Türleri

- ❖ Savaş
- ❖ Terör
- ❖ Salgın hastalıklar
- ❖ Yangın
- ❖ Doğal afetler
- ❖ Endüstriyel kazalar
- ❖ Çevresel problemler
- ❖ Finansal problemler
- ❖ Ortaklarda problemler
- ❖ Ulaşım ve lojistik sorunları
- ❖ Çalışanların yaralanması, hastalanması, ölmesi...
- ❖ El değiştirmeler
- ❖ Yoğun dedikodular
- ❖ Grev
- ❖ Ürün toplatılması,
- ❖ Yasal değişimler,
- ❖ Bilgi sistemlerindeki bozukluk,
- ❖ İflas,
- ❖ Hizmet aksaklıkları vb.

DÖVİZ KRİZİ

Döviz Krizi

- Döviz krizi bir ülkenin para biriminin diğer ülke para birimleri karşısında değerinde bir düşüş demektir.
- Bu düşüş, döviz kurlarında istikrarsızlıklar yaratarak ekonomiyi olumsuz yönde etkilemektedir, yani belirli bir para biriminin bir birimi, başka bir para biriminde kullandığı kadar satın almamaktadır.

Döviz Krizi

- Küreselleşme sürecinde, mal, hizmet ve sermaye hareketliliği ile birlikte belirginleşen piyasa aksaklıkları, dış ticaret açıkları gelişmekte olan ülkelerde, paranın reel değerini bu alanda çalışmaların merkezine taşımıştır.
- Ülkeler arasında mal ve hizmet hareketlerinde ödeme aracı olarak kullanılan dövizin reel değeri, ithalat ve ihracat dolayısıyla cari işlemler açıkları ve dış denge üzerinde belirleyicidir.

Döviz Krizi

- Reel döviz kurunun düşmesi, yabancı mal ve hizmetlerin yerli mal ve hizmetlere karşı ucuzlamasını sağlayarak ithalatı artırırken,
- Reel döviz kurunun yükselmesi ise yerli mal ve hizmetler üzerinde tam tersi bir etki yaratarak ihracatın artmasına imkân tanır.
- Bu bakımdan, genel bir ifade ile reel döviz kuru ile ithalat arasında negatif yönlü, reel döviz kuru ile ihracat arasında ise pozitif yönlü bir ilişki olduğu söylenebilir.

Döviz Krizi

- Dolayısı ile eğer biz ithalata bağımlıysak satın almak istediğimiz ürünler için ödememiz gereken değerin çok daha üzerinde bir ödeme yapmakla karşı karşıya kalırız. Bu durumda bizim ödemeler dengemizi bozar.

Tıbbi Tedarik Yönetimi

- Tıbbi tedarik yönetimi çeşitli noktalarda ne kadar malzeme talep edileceğinin tahmini, satın alınacak malzeme miktarının, güvenlik stoklarının, sipariş sıklığının belirlenmesi gibi konuları kapsamaktadır.

Tıbbi Tedarik Yönetimi

- Tıbbi cihazlar sektörü oldukça geniş bir ürün yelpazesini ve teknolojiyi içinde barındırmaktadır.
- Bu nedenle sektörde yer alan ürünler, geleneksel ürünler olan bandaj ve enjektörden, ileri teknoloji olarak tanımlanan nanoteknoloji ve hücre mühendisliği ürünlerini de kapsayan çok geniş ürün çeşidine sahiptir.

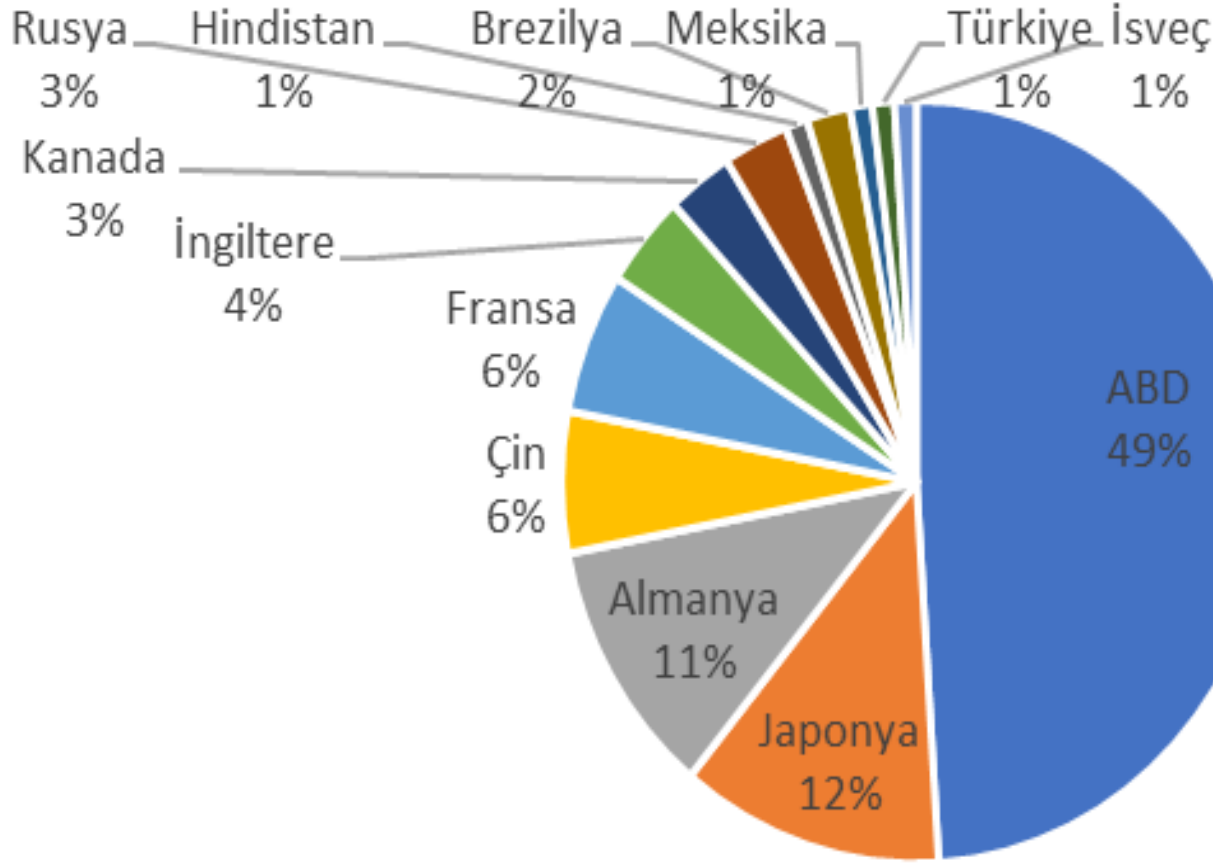
Tıbbi Tedarik Yönetimi

- Tıbbi tedarik yönetimi; Hazırlık, planlama, tedarik, ulaşım, yerleşim, dağıtım, izleme ve depolama gibi farklı faaliyetlerden oluşmaktadır.
- Yerel krizlerin ve küresel krizlerin insanlar üzerindeki yıkıcı etkisi, kriz öncesi, sırası ve sonrası tıbbi tedarik faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili çalışmaların önemini gün geçtikçe arttırmaktadır.

Tıbbi Tedarik Yönetiminin Hedefi

- Tıbbi Cihaz ve Malzemeler için müşteri ihtiyaçlarına daha hızlı cevap verebilmek
- Eş zamanlı olarak maliyetleri minimize etmek
- Hammadde aşamasından son kullanıcıya kadar olan dönüşüm ve akış sürecindeki tüm faaliyetlerin (bilgi akışı dahil) yönetimini kapsamaktadır.

Dünya Tıbbi Cihaz Pazarı

- ABD
- Japonya
- Almanya
- Çin
- Fransa
- İngiltere
- Kanada
- Rusya
- Hindistan
- Brezilya
- Meksika
- Türkiye
- İsveç

Dünya Tıbbi Cihaz Pazarı (Milyar Dolar)

	ABD	Japonya	Almanya	Çin	Fransa	İngiltere	Kanada	Rusya	Hindistan	Brezilya	Meksika	Türkiye	İsveç
2008	94,7	24,1	19,9	5,9	9,1	10,3	5,5	6,2	2	2,7	2,6	2,1	2,1
2009	87,4	24,9	19,73	7,1	8,9	9	5,4	4,3	1,9	2,8	2,6	1,7	1,9
2010	100,8	29,7	19,6	7,8	8,9	8,5	5,8	5,2	2,4	3,5	3	1,9	1,9
2013	125,4	30,16	26,6	16,1	14,4	10,2	6,8	6,7	3,2	5,6	3,7	2,4	2,5

Dünya'da Tıbbi Cihaz Pazarı

- Küresel tıbbi cihaz pazarında yüzde 89 pazar payını 30 şirket paylaşmaktadır.
- 27.000 üretici ise pazarın diğer yüzde 11'ini paylaşmaktadır.
- Böyle bir rekabet ortamında ulusal tıbbi teknoloji atağını yapmak ancak kamunun insiyatifi ve sektörle işbirliği yapması ile mümkün olabilecektir.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

- Küresel ekonomideki gelişmelere bakıldığı zaman, tıbbi cihaz sektörü çok ciddi büyüme gösteren alanlardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Yüksek standartlara sahip tıbbi cihazların ithal edilmesi, yerli üretimdeki kaliteyi artırmasına rağmen, kalitesiz, düşük sınıf ve ucuz malların ülkeye girmesi ise yerli üreticilerin rekabet gücünü azaltan, üreticiyi zorlayan ve üretim hacmini daraltan bir tehdit olarak görülmektedir.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

1. Tıbbi cihazlar ve malzemelerde kalite standartlarının öncelikle belirlenmesi bunların ülkeye ve üretime girişlerine yönelik engellerin konulması

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

2. Sağlığın olmazsa olmazı olan tıbbi cihazları tedarik eden yada üreten firmalara yerli yatırım yapabilmeleri için gerekli teşvikler verilmeye devam edilmesi ve denetlenmesi

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

Örneğin teşviklerin kredi olarak verilmesinden daha çok üretime odaklı cihaz ithalatı, vergi indirimi, çalışan desteği veya üretim alanının maliyetsiz sağlanması olarak verilmesinin üretimin ilerlemesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

3. Özellikle ithalat-ihracat dengesi itibarıyla cari açığa olumsuz katkı yapan ilaç ve sağlık harcamaları alanında ithalatı azaltmaya, yerli üretimi teşvik etmeye yönelik teknolojik işbirliklerine hız verilmesi.

Örneğin; Üniversiteler ile işbirliği içinde Sağlık Teknokent'lerinin kurulması

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

4. Sağlık Market ve Tedarik sürecinin uygulamaya konulması

- Rekabet koşullarına uyarak ülkemizde üretim yapmakta olan yerli firmaların ürünlerinin tercih edilmesi
- Ürün seçimi yapılırken mutlaka ürün kullanıcılarından oluşan komisyonların desteği alınarak doğru, maliyeti en uygun ve kaliteli ürünlerin seçilmesi

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

5. Sektörel gelişmeye katkı sağlayacağı, yerlilik, millilik ve girişimcilik ruhunu geliştireceğinden, yerli malı belgesi bulunan orta ve yüksek teknolojili ürünlere sağlanacak olan bazı avantajlar sayesinde de yerli ürün tedarikinde artış sağlanması

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

6. Tıbbi cihaz ve malzeme konusunda üretim yapan uluslararası firmaların, yurtiçinde yerli çalışan personel ve tesisleri kullanarak üretiminin teşvik edilmesi,

- Bu uygulama hem bir iş gücü kaynağı yaratır hem de know-how paylaşımı olur.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

- **Örneğin**; Özellikle otomobil sanayinde bu çok fazla uygulanmıştır.
- Yabancı üretim sektörünün gittikleri ülkede hem teknolojik ve yeni ürünler üretmesi hem de o ülkenin iş gücüne bu teknolojik ve yenilikçi ürünlerin üretimini öğreterek onların daha sonra bu ürünlerin servis hizmetini vermelerini sağlaması

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

- Ayrıca çalışanların zaman içinde üretim yapmakta oldukları ürünlerin yedek parçalarının üretimi konusunda kazandıkları bilgi ile yedek parça üretmeye başlaması
- Yedek parça üretimi ile hem ülke ekonomisine katkı sağlaması hem de ürünlerin kullanım aşamasında yedek parça bekleme sürecinin kısılmasına ve maliyetlerin düşürülmesine katkı sağlaması.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

7. Tıbbi cihaz ve malzeme konusunda üretim yapmak isteyen yerli firmaların yabancı ülkelerden uzman çalışanlar getirerek onların **know –how** dan yararlanarak hizmet/ürün üretmeleri.

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

8. Sağlık yöneticileri ve çalışanlarının inovatif bakmasını start up'lar kurmasını kolaylaştırıcı faktörleri geliştirmek, onları yeni fikirler geliştirmesi konusunda desteklemek,

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

9. Yatırım kaynakları yaratmak için Tıbbi Malzeme ve cihazlar konusunda inovatif düşünce ve fikirlerin **melek yatırımcılar** ile buluşturulması sağlanarak üretimin arttırılması

Tıbbi Tedarik Yönetiminde Döviz Krizi Etkilerinin Azaltılmasına Yönelik Politikalar

10. Tedarik Zincirinin tüm halkaları gözden geçirilerek değer katmayan tüm faaliyetlerin, hareketlerin ve süreçlerin ortadan kaldırılması, hataların en aza indirilmesi, yalın ilkeler uygulanarak sürecin verimliliğinin arttırılması, israfın önlenmesi

SONUÇ

- Sektörün güçlendirilmesi ve daha iyi yönlendirilmesi için idari altyapının geliştirilmesi.
- Tıbbi cihazlarda üretim, ar-ge, inovasyon, markalaşma çalışmalarının planlanması ve nihai ürünlerin desteklenmesi.
- Kamu, üniversite ve sanayi arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi.

SONUÇ

- Sektör ihtiyaçlarına yönelik nitelikli insan gücüne yatırım yapılması
- Tıbbi cihazlarda ürün güvenliğine yönelik süreçlerin geliştirilmesi.
- Tıbbi cihazlara yönelik finansal araçların geliştirilmesi.